

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Utredningsenheten
Erik Lindgren

Stöd med anledning av covid-19

Bakgrund

Täby har ett rikt föreningsliv som utgör en viktig del av samhället. Föreningarna gynnar samhällsutvecklingen, bidrar till fysisk aktivitet, skapar sociala mötesplatser och möjliggör personlig utveckling. Det är därför viktigt att kommunens föreningsliv är och förblir rikt och starkt, även genom den pågående pandemin.

Covid-19 har fått effekter på föreningslivet i Täby kommun. Att ställa in utställningar, träningar, kurser och andra typer av evenemang och verksamhet har inneburit förlorade intäkter. Att ställa om och skjuta fram verksamheten kan också innebära merkostnader. För aktörer med höga fasta kostnader och små marginaler kan likviditeten påverkas snabbt. Vissa föreningar har begränsade möjligheter att på kort sikt minska sina kostnader.

Kultur och fritid genomförde under vecka 16 och 17 en enkät riktad mot nära 120 föreningar som är verksamma i Täby kommun, varav drygt 60 inkom med svar. Enkäten visar att flertalet föreningar uppger att såväl verksamhet som ekonomi har påverkats av covid-19. Ungefär hälften anger att den ekonomiska påverkan har varit stor. Ett mindre antal föreningar anger att det föreligger betydande risk att verksamheten kan behöva läggas ned.

Enkäten har bekräftat den bild som verksamhetsområdet fått genom ordinarie samverkan med föreningslivet, vilket är att föreningarna kommer att vara i behov av varierade former av stöd då de har olika förutsättningar och befinner sig i olika situationer. Det är vidare svårt att förutsäga vilka insatser som kan vara lämpliga till hösten eller senare, då detta beror på virusets utveckling och vilka beslut som fattas på nationell nivå. Dessa två slutsatser innebär att det är viktigt att nämnden och verksamhetsområdet är flexibel i sitt stödgivande och har ett visst handlingsutrymme.

Flera av de berörda föreningarna kan söka stöd både från kommun, region och stat. Stödinsatserna från det offentliga bör ses som samverkande insatser. En förening ska, som utgångspunkt, inte få dubbelt stöd för samma ekonomiska konsekvens.

Kultur och fritid har i ett första skede kartlagt vilket arbete som redan pågår i kommunen när det gäller att stödja föreningar med anledning av den uppkomna situationen. Insatserna kommunicerades 4 maj 2020 via pressmeddelande, information på kommunens hemsida och ett särskilt föreningsbrev. Insatserna omfattar:

- Utbetalda bidrag gäller
- Aktivitetsbidrag och verksamhetsbidrag kvarstår enligt budgeterat belopp och kommande beräkningar kommer att utgå från 2019 års verksamhetsstatistik

- Generös avbokningspolicy
- Möjlighet till uppskov med fakturor och hyresbetalningar, under vissa förutsättningar
- Särskilt inriktad lotsverksamhet

Se mer om insatser under avsnittet ”Genomförda och pågående åtgärder med anledning av covid-19” nedan.

Även om befintliga insatser hanterar flera av de utmaningar som identifierats så ser verksamhetsområdet att det finns föreningar som kan vara i behov av ytterligare stöd som stimulerar ekonomin och stabiliserar verksamheten. För att möta detta och möjliggöra en snabb och flexibel hantering föreslår kultur och fritid följande:

- Nämnden beslutar att införa en temporär stödform till föreningar som finns upptagna i kommunens föreningsregister och är bidragsberättigade. Förslag till principer för fördelning och finansiering framgår nedan. Inriktningen är att stödet ska betalas ut i juni eller juli.
- Nämnden beslutar att ge kultur- och fritidschefen i uppdrag att, vid behov i senare skede under år 2020, upprätta ytterligare en temporär stödform. Inriktning och kriterier ska bestämmas av kultur- och fritidschefen utifrån det behov som bedöms föreligga vid tidpunkten. Återrapportering sker till nämnd vid nästföljande sammanträde.

Båda stödformerna ska förhålla sig till kommunens övergripande bestämmelser för stöd till föreningar¹. Det föreslagna upplägget presenteras i mer detalj nedan.

Fortsatta stödåtgärder med anledning av covid-19

Initial temporär stödform

Kultur och fritid föreslår nämnden att upprätta en temporär stödform till föreningslivet med anledning av covid-19. Stödets övergripande syfte ska vara att undvika konkurser och att föreningar behöver lägga ned sin verksamhet.

Stödformen föreslås vara riktad till föreningar som finns upptagna i kommunens föreningsregister och är bidragsberättigade. Stöd till föreningar vars verksamhet är inriktad mot barn och unga prioriteras liksom stöd till föreningar med betydande verksamhet för kommunens kulturella infrastruktur.

Föreningar ska kunna söka stöd för faktiska merkostnader som uppstått med anledning av covid-19 samt uteblivna eller minskade intäkter till föreningen pga. inställd, reducerad eller uppskjuten verksamhet. Stödet ska komplettera, och ta hänsyn till, det stöd som går att söka på nationell och regional nivå.

¹ ”Bestämmelser för stöd till föreningar i Täby kommun” (Kommunstyrelsen, 2017)

Av bilaga framgår kultur och fritids föreslagna principer för fördelning och prioritering i sin helhet. Föreslagen finansiering beskrivs två avsnitt ned.

Kultur och fritid föreslår följande process:

- Verksamhetsområdet går under vecka 24 ut med information till föreningarna om stödet; vad det avser, när det går att söka, kriterier, process för ansökan, med mera.
- Föreningar ges möjlighet att ansöka om stödet t.o.m. 30 juni vecka 27.
- Ansökningar handläggs löpande, men beslut fattas inte förrän samtliga inkomna ansökningar har inkommit och handlagts. Till grund för beslut ligger bilagda principer. Beslut fattas av kultur- och fritidschefen.
- Samtliga beslut anmäls till nämnd vid nästföljande sammanträde.

Uppdrag till kultur- och fritidschefen att, vid behov i senare skede, upprätta ytterligare en temporär stödform

De långsiktiga effekterna av covid-19 är ytterst svårbedömda. Hur hösten 2020 ser ut och vilka restriktioner som gäller då är det ingen som vet. Detta kommer dock att ha stor påverkan på kommunens föreningar och deras möjligheter att bedriva verksamhet och ekonomiska situation. Kultur och fritid planerar utifrån olika scenarier – utifrån att restriktionerna kvarstår, skärps eller lättas.

Verksamhetsområdet ser i denna situation ett värde i att kunna agera snabbt och flexibelt för att stödja föreningar på ett lämpligt och effektivt sätt. Därför föreslås att nämnden ger kultur- och fritidschefen i uppdrag att, vid behov i senare skede under år 2020, upprätta ytterligare en temporär stödform. Inriktning och kriterier bestäms av kultur- och fritidschefen utifrån det behov som bedöms föreligga vid tidpunkten.

I det fall kultur- och fritidschefen bedömer att det finns skäl att upprätta en ytterligare stödform ska detta anmälas till nämnd vid nästkommande sammanträde. Kultur- och fritidschefens beslut ska föregås av dialog med nämndens ordförande. Anmälan till nämnd ska omfatta:

- Stödformens syfte och omfattning
- Kriterier för fördelning och prioritering
- Vilka föreningar som beviljats stöd utifrån stödformen

Finansiering av det temporära stödet

Finansiering av det temporära stödet till föreningar ska ske inom kultur- och fritidsnämndens beslutade budgetram för 2020.

Kostnader för stödet föreslås belasta den enhet som betalar ut bidraget, vilket ska ske enligt samma logik som gäller nämndens bidragsgivning i övrigt. Det vill säga att sport och förening svarar för kostnader kopplade till idrotts- och fritidsföreningar samt att kulturenheten svarar för kostnader kopplade till kulturföreningar.

Kostnaden för stödet ska inte enbart drabba sport och förening samt kulturenheten vilket innebär att samtliga verksamheter inom verksamhetsområden behöver bidra till att nämnden inte kommer att redovisa ett negativt resultat vid årets slut.

Utvecklingen kommer att följas noga för att fastställa att kultur- och fritidsnämnden fortsatt kommer att ha en ekonomi i balans.

Om behov uppstår att avsätta ytterligare medel för ändamålet ska kultur och fritid återkomma till nämnden med bakgrund och förslag till beslut.

Genomförda och pågående åtgärder med anledning av covid-19

Utbetalda bidrag gäller

Kultur och fritid betalar löpande ut engångsbidrag till föreningar som är kopplade till särskilda villkor, så kallade kvalitetspengar till barn- och ungdomsföreningar och arrangemangsstöd till kulturföreningar. Inriktningen är att minskat deltagande eller nationella restriktioner som förhindrar genomförandet av planerade aktiviteter inte ska orsaka att föreningar behöver betala tillbaka redan utbetalda bidrag. Kultur och fritid ställer därför under år 2020 inga krav på återbetalning för projekt som inte har kunnat genomföras som planerat på grund av covid-19, men som ändå kan ha uppburit kostnader. Åtgärden ryms inom nämndens budget för år 2020.

Bidrag kvarstår enligt budgeterat belopp och kommande beräkningar kommer att utgå från 2019 års verksamhetsstatistik

Kultur och fritids inriktning är att föreningar som uppbär bidrag inte ska drabbas ekonomiskt av minskat deltagandet eller inställda evenemang på grund av nationella restriktioner. För såväl aktivitetsbidrag som verksamhetsbidrag kvarstår därför budgeten för år 2020.

Aktivitetsbidrag betalas ut med ett belopp per deltagartillfälle till barn- och ungdomsaktiviteter, utifrån deltagandenivåer föregående termin. De bidrag som betalas ut hösten 2020 kommer att förhålla sig till verksamhetsstatistik för 2019. Nya föreningar, uppstartade under 2020, kommer också att lyftas med i beräkningen.

Beroende på utvecklingen kan det bli aktuellt att göra motsvarande insats för bidrag som betalas ut 2021. Åtgärden ryms inom nämndens budget för 2020.

Reviderad policy gällande villkor för avbokning

Föreningar måste i normala fall avboka hyrd lokaltid tre dagar i förväg, och behöver annars stå för kostnaden oavsett om de utnyttjar tiden eller inte. Med anledning av covid-19 har flera föreningar inte kunnat utnyttja bokade tider och detta i vissa fall med kort varsel. Kultur och fritid har ett generöst förhållningssätt när det gäller dessa typer av avbokningar.

Kostnaderna för denna policy är avhängt i vilken grad avbokningar sker av lokaler. I dagsläget ser verksamhetsområdet en ökning av avbokningar. Enligt kultur och fritids beräkningar

kommer det generösa förhållningssättet gällande avbokningar av lokaltider att rymmas inom nämndens budget för 2020.

Uppskov med fakturor och hyra

De föreningar som hyr lokaler av kommunen kan, under vissa förutsättningar, beviljas uppskov med hyran under en begränsad period. Uppskov ges i första hand i tre månader, varefter utgångspunkten är att betalning ska inkomma. Under vissa förutsättningar kan det bli aktuellt att efter tre månader upprätta en avbetalningsplan. Förening ska inkomma med en ansökan om anstånd.

Föreningar som inkommit med ansökan kan vidare, under vissa förutsättningar, beviljas uppskov med andra typer av fakturor utställda av kommunen. Uppskov kan i första hand ges i tre månader, varefter utgångspunkten är att fakturorna ska betalas. Under vissa förutsättningar kan det bli aktuellt att efter tre månader upprätta en avbetalningsplan

Den som begär uppskov behöver visa att det finns ett behov av detta genom hänvisning till den särskilda påverkan som covid-19 innebär för verksamheten och hur länge ett uppskov är påkallat. Kommunen gör individuella bedömningar utifrån redovisat behov.

Lotsverksamhet fokuseras på föreningar som upplever bekymmer med anledning av covid-19

Kultur och fritid har föreningsutvecklare och annan personal som dagligen samverkar med, informerar och stöttar föreningar i olika frågor. Denna lotsverksamhet kommer under covid-19 att fokusera på att ge stöd till föreningar som behöver hjälp med information om olika typer av stödformer, både kommunala och andra, samt mer praktisk hjälp med hur dessa kan sökas. Uppdaterad information och hänvisningar finns även på kommunens hemsida gällande tillgängligt stöd. Stödåtgärden rymms inom nämndens budget för 2020.

Ekonomiska aspekter

De ekonomiska aspekterna har redogjorts för löpande i rapporten. Åtgärderna beräknas sammantaget rymmas inom nämndens budget för 2020.

Barnkonsekvensanalys

I kultur- och fritidsnämndens strategi för Täbys idrottsverksamhet 2020-2030 är barn och ungdomar ett prioriteringsområde. Det är av vikt för kommunens barn och unga att Täby har ett rikt föreningsliv både idag och framåt, då möjligheten till idrottande och fysisk aktivitet lägger grunden för fortsatt rörelse, välmående och god hälsa genom hela livet.

Förslagets konsekvenser för barn och unga har beaktas utifrån denna insikt. Analysen har resulterat i förslaget att föreningar som bedriver verksamhet riktad mot barn och unga ska prioriteras inom ramen för de temporära stödformerna. Förslaget beräknas bidra till positiva effekter för barn och unga i kommunen, både på kort och lång sikt.

Bilagor

1. Principer för fördelning och prioritering – temporärt stöd till föreningslivet med anledning av covid-19